УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 13. JERSEY CITY and NEW YORK, ВІВТОРОК, 21-го СІЧНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, TUESDAY, JANUARY 21, 1969 No. 13. VOL. LXXVI.

ПЕРЕБРАННЯ ВЛАДИ НОВИМ ПРЕЗИДЕНТОМ І УРЯДОМ ВІДБУВАЄТЬСЯ СЕРЕД ВЕЛИКИХ ІНАВҐУРАЦІЙНИХ УРОЧИСТОСТЕЙ У ВАШИНҐТОНІ

Вашинґтон. — У понеділок 20-го січня рано, як це число „Свободи" друкувалось на пресі, в столиці країни починалися великі інавґураційні врочистості, що супроводять перебрання влади в країні новообраним 37-им з черги президентом країни Ричардом Мілгавзом Ніксоном, віце-президентом Спіром Еґню та опісля найменованим Президентом і затвердженим Сенатом новим урядом. В інавґураційних урочистостях бере участь поважна група громадян українського роду.

На інавґурацію до столиці прибули понад 100.000 осіб зі всіх 50-ох стейтів ЗСА. Інавґурація має початися о год. 11.30 перед полуднем. Два мільйони осіб вздовж історичної Пенсилвенійської Авеню будуть особисто бачити інавґураційну параду, яка є першою від січня 1961-го року, коли республіканський президент Двайт Д. Айзенгавер починав своє урядування. Інавґураційний Комітет видав тільки 38.000 квитків на сидячі місця, чим не міг всіх вдоволити, хоч за ці місця треба платити від 4 до 25-ох дол. Готелі набиті, всюди збільшено засоби безпеки. Інавґураційна промова триватиме тільки 15 мінут, але вона дасть американцям і мільйонам людей у світі напрямні тієї політики, внутрішньої і закордонної, яку збирається здійснювати новий президент ЗСА Ричард М. Ніксон. Ніксон матиме дуже працьовитий день 20-го січня. О год. 9.30 він має бути присутній на окремім богослуженню в будинку Державного Департаменту, де священики Чарлз С. Болл і Норман Вінсент Піл мають відправляти. Ч. Болл — це парох тієї парохії в Каліфорнії, до якої належав Ніксон, а Піл — це парох церкви в Ню Йорку, яку відвідував Ніксон, коли жив в цьому місті. О год. 10.30 Ніксон із дружиною переїде до Білого Дому на каву з президентом Джансоном та його дружиною. О год. 11-ій президент Джансон і президент елект Ніксон поїдуть в одному авті до Капітолю, де о год. 11.30 почнеться церемонія інавґурації. Після відіграння деяких композицій оркестрою морської піхоти Всеч. пастор Биллі Ґрагам виголосить молитву. Сенатор республіканець Еверетт Мек Кінлі Дірксен, провідник республіканської меншости, відбере присягу від віце-президента Еґню. Після співу хору з Мормонської Церкви Р. М. Ніксон складатиме присягу на руки головного судді Найвищого Суду Ерла Воррена. Пані Ніксон триматиме дві старинні родинні біблії, на які президент елект положить свою ліву ліву руку. Обидві біблії мають бути відкриті на тому місці з пророка Ісаії, в якому говориться про це, що прийде час, коли мечі перекують на плуги, і буде на світі вічний мир. Після заприсяження Ніксон стане 37-им Президентом ЗСА. Він виголосить інавґураційну промову. Всеч. о. Чарлз Токер виголосить благословення, а оркестра відограє державний гимн. Конґресові провідники мають коротко гостити в себе нового Президента та його дружину, після чого президент Ніксон разом із дружиною почнуть інавґураційну параду в новій лімузині, що коштувала $ 200.000. Парада відбуватиметься від Капітолю до Білого Дому вздовж Пенсилвенійською Авеню та перед Білим Домом. Ця парада мала б тривати коло 2-ох і пів години, в ній мають взяти участь 50 оркестр та 34 великі автомобілі — представники окремих стейтів. Інавґураційний баль буде ввечері в 6-ох найбільших залях столиці. 30.000 осіб мають взяти участь в цьому балі. Президент і його дружина старатимуться хоч коротко бути у всіх балевих залях.

Президент ЗСА — Ричард М. Ніксон

Віце-президент ЗСА — Спіро Т. Еґню

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 16 січня 1969

В АМЕРИЦІ

ДЖАНСОН ЗАЛИШАЄ БІЛИЙ ДІМ без незадоволення і заявив на пресовій конференції, що не має жалю до преси за те, що деколи несправедливо оцінювала його діяльність. Джансон заявив, що невдоволений тому, що йому не вдалося закінчити війну у В'єтнамі. Це була надзвичайна пресова конференція. Президент із дружиною відвідав на річних зборах Крайового Пресового Клюбу журналістів, щоб попрощатися з „клюбовими товаришамо та товаришами різних подорожей" (він є почесним членом Клюбу). Члени Клюбу оваційно вітали Джансона під час його 56-мінутового побуту в Клюбі. Джансон заявив, що відчуватиме брак преси, і то не тільки тієї, що його підтримувала, а й тієї, що його критикувала.

УРЯД ДЖАНСОНА ДВА ДНІ ПЕРЕД закінченням своєї каденції видав зарядження для всіх 50 стейтів, згідно з яким легше можна буде діставати допомогу з федеральних фондів. Це зарядження видав секретар здоров'я, виховання й добродійности Вілбур Дж. Коген 18-го січня. 20-го січня він залишає свій уряд. Його наступник республіканець Роберт Г. Фінч апробував це зарядження. Згідно з новим зарядженням можна буде вписати на список допомоговців із федеральних фондів без окремого слідства, чи правдива просьба про допомогу. Це зарядження обов'язуватиме аж до хвилі, поки його не змінять. Допомоговець має право домагатися переслухання, коли б йому відобрали допомогу.

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПІДТРИМУЄ теперішнього голову Крайового Республіканського Комітету Рея С. Блісса. Нексон вислав депешу до цього Комітету, в якій заявив, що Блісс розбудував Республіканську Партію після поразки у виборах в 1964 році Беррі Голдвотера. Ніксон бажає використати організаційні здібності Блісса на те, щоб ця партія стала партією більшости американських виборців. Досі були сумніви, чи Ніксон бажатиме, щоб Блісс залишився на своєму пості, на якому він працює від 1965-го року. Тепер ці сумніви розвіяні, бо Ніксон послухав численних голов стейтових республіканських комітетів і підтримав Блісса.

ПРЕЗИДЕНТ ЕЛЕКТ НІКСОН ВИЗНАЧИВ завдання для свого віце - президента Спіра Т. Еґню, а саме він має бути зв'язковим між Федеральним Урядом та стейтовими леґіслятурами й міськими самоуправами. Ніксон сказав, що він хоче відвернути теперішній стан, коли стейти й міста чекали на голос із Вашинґтону, на такий стан, коли федеральні аґенції будуть діставати погляди й домагання стейтів та міських управ. Віце - президент Еґню буде „особистим репрезентантом" Ніксона, і як такий буде влегшувати взаємне порозуміння між Білим Домом та стейтами і містами.

ОСОБИСТІ ПРИБУТКИ АМЕРИКАНЦІВ в 1968-му році становили 685.7 більйона дол., на 67 більйонів або на 9 відсотків більше як в 1967-му році, повідомляє Департамент Торгівлі. Це було найбільше збільшення в останніх 17-ох роках. До збільшення особистих прибутків найбільше причинилися заробітні платні, які збільшилися в 1968-му році на 40 більйонів дол. Найбільше збільшення заробітних платень було в транспорті, в меблевому, гумовому й текстильному промислах. В самому місяці грудні особисті прибутки виносили 713.5 більйона дол. в річному відношенні, на 5.5 більйона більше як в листопаді.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI, у своїй промові, виголошеній з вікна собору св. Петра до багатотисячних мас прочан на площі св. Петра у Ватикані, висловив свою радість з приводу поширених розмов у Парижі в справі В'єтнаму і разом із цим свою надію, що станеться чудо й буде досягнене порозуміння, яке забезпечить свободу й незалежність в'єтнамського народу.

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ НҐУЄН ВАН ТІЄ підтвердив пресові повідомлення, що він звернувся до уряду ЗСА з пропозицією вивести в 1969 р. з Південного В'єтнаму якусь кількість американських військ. В Сайґоні думають, що загальне число відтягнених з В'єтнаму збройних сил ЗСА не перевищатиме 50 000 вояків. Військове командування ЗСА висловлюється проти надто великої редукції американських військ у Південному В'єтнамі, бо це вплинуло б неґативно на бойову спроможність союзних військ у В'єтнамі. Кількість американських військ у Півд. В'єтнамі становить тепер 535 000.

ЯПОНІЯ ПРОДОВЖУЄ ДОМАГАТИСЯ повернення їй окупованих у висліді другої світової війни З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом островів Окінава та Південних Курілів й інших японських територій на північ від Гоккаїло. Японські дипломати ведуть в цій справі заходи і в Вашинґтоні й у Москві, в останній, не зважаючи на категоричну заяву Косиґіна, що справа Південних Курільських островів остаточно вирішена і що між СССР і Японією немає ніяких територіяльних питань до розв'язання.

ІТАЛІЙСЬКА ХРИСТИЯНСЬКО - ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ, поділена останнім часом на кілька фракцій, обрала у висліді триденних нарад 85 голосами із усіх 177 присутніх нового провідника. Секретарем цієї партії став Флямініо Пікколі, 53-літній посол парляменту і кол. заступник секретаря. Прихильники кол. прем'єра Альдо Моро віддали — на знак свого непогодження — білі картки. Християнсько - Демократична Партія є ключевою для стабільности італійського уряду.

НА ГОЛОВНІЙ ВЕЖІ КАТЕДРИ НОТР ДАМ У ПАРИЖІ, що її висота становить 240 стіп, невідомі люди вивісили в неділю 19 січня прапор В'єтконґу, тобто комуністичного „Національного Визвольного Фронту". Повелося зняти цей прапор пожежній команді з допомогою гелікоптера, із якого спущено на линві одного пожежника. Делеґація В'єтконґу заявила, що вона не має нічого спільного з вивішенням цього прапора.

ОБЛОЖЕНА НІҐЕРІЙСЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ БІЯФРА звернулася до скандинавських держав з проханням інтервеніювати в уряді Ніґерії, щоб він погодився на перемир'я і негайне започаткування мирових переговорів.

Президент Джансон склав молитву для американців в останньому дні свого урядування

Вашинґтон. — Президент Джансон в останньому дні свого урядування в Білому Домі відвідав із своєю дружиною та своїми доньками Нешенел Ситі Крістіян Черч„ в якій пастор д-р Джордж Р. Дейвіс відправляв Богослужбу для своїх парафіян. При кінці Богослуження він заявив, що несподівано дістав від президента Джансона молитву, яку склав сам Президент. Джансон урядував в Білому Домі понад 5 років, після трагічної події, яка сталася 22-го листопада в Тексасі. Пастор д-р Дейвіс відчитав цю молитву всім присутнім в церкві. Президент дякує Богові за це, що дозволив йому дожити цієї хвилі, та за це, що Бог дозволив йому зробити. „В цій хвилині ми думаємо не про себе, але про нашу країну. Ти, Боже, обильно благословив Америку, дозволь нам, щоб ми могли бути гідні Тебе у веденні наших справ, і щоб ми були гідні в очах наших співгромадян". Президент молиться, щоб Бог захоронив американців від гордости, щоб вони могли використовувати своє багатство в користь вбогих. Президент просить Бога, щоб охороняв ЗСА і керував тими, що їм служать. Після Богослужби Президент розмовляв під церквою з відомим проповідником Билллі Ґрагамом.

Переговори в справі закінчення війни у В'єтнамі увійшли у нову активнішу стадію

Париж. — У висліді суботнього засідання поширених переговорів у справі закінчення війни у В'єтнамі, яке тривало 5 годин, досягнено порозуміння усіх учасників конференції щодо процедури дальших розмов. Представники ЗСА, Південного В'єтнаму з одного боку та Північного В'єтнаму і В'єтконґу або т. з. Національного Визвольного Фронту з другого погодилися відбути з початком наступного тиждня своє пленарне засідання для розгляду уже конкретних питань. Пропонований Північним В'єтнамом реченець — вівторок 21 січня пересунено на середу 22 січня, коли до Парижу прибуде вже визначений урядом президента Ніксона новий керівник американської делеґації Генрі Кебот Ладж. Попередник Ладжа на цьому становищі В. Аверелл Гарриман від'їхав у неділю 19 січня до Вашинґтону, де його зустрічали на летовищі віце-президент Гюберт Гомфрі, державний секретар Дін Раск та Генрі Кебот Ладж. Від'їжджаючи з Парижу, Гарриман заявив журналістам, що в переговорах досягнено тієї точки, із якої новий уряд ЗСА могтиме далі діяти для обмеження воєнних дій у Південному В'єтнамі, для зменшення американських збройних сил в цій країні для остаточного виведення звідти всіх чужоземних збройних сил і ЗСА і Північного В'єтнаму. Провідник В'єтконґської делеґації у Парижі Тран Буу Кієм виступив у своєму інтерв'ю проти призначення Ладжа на керівника американської делеґації в Парижі, заявляючи, що Ладж є головним репрезентантом „неоколоніялістичних тенденцій" ЗСА.

Чеський студент, який підпалив себе на знак протесту проти окупації ЧССР, помер у шпиталі

Прага. — 21-літній чеський студент Ян Палач, який у четвер минулого тижня обілляв себе бензиною і підпалив, помер у неділю 19 січня у шпиталі внаслідок важких попарень. Помираючи він заявив своїм друзям, що актом цієї саможертви він здійснив поставлену собі ціль. Спікерка празького радіо, повідомила про його смерть з голосним риданням.

На вістку про смерть Палача, празька молодь влаштувала на площі св. Вацлава жалобну демонстрацію, несучи запалені й обв'язані чорним крепом свічки та чеські національні червоно - біло-сині прапорці. Сотки мешканців Праги склали вінки під пам'ятником св. Вацлавові і позапалювали свічки поблизу пам'ятника на місці що його неформально визначено для шанування жертв серпневої інвазії. Провідники ЧССР — президент Свобода, перший секретар Комуністичної партії ЧехіїДубчек, прем'єр Чернік і предсідник Національного Зібрання Смрковський переслали матері померлого трагічно студента заяви свого співчуття і зрозуміння для його подиктованої любов'ю до Батьківщини саможертви. Водночас урядові чинники, як також провідники деяких молодечих організацій звернулися до молоді через радіо і телевізії з закликом не наслідувати цієї саможертви, бо жити й боротися для якоїсь ідеї не раз важче й важливіше, як принести себе одного в саможертві.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВІДЗНАЧАЮТЬ СІЧНЕВІ РОКОВИНИ ВЕЛИКИМИ ВРОЧИСТОСТЯМИ

Ню Йорк. — З головної канцелярії **УККА** повідомляють:

Увійшло вже в традицію, що в місяці січні всі наші Громади відзначають урочисто академіями, концертами чи бенкетами Роковини історичних актів 22-го Січня 1918 і 1919 років. Тоді ж волею Українського Народу проголошено на історичному майдані перед собором Святої Софії в столиці України — Києві незалежну державу Українського Народу Українську Народну Республіку. Тоді ж впали історичні слова: „воєдино зливаються в одну Велику Україну віками розділені частини України".

В наміренню Українського Народу українські духовники відмовлять молитви в Конґресі ЗСА в середу, дня 29 січня цього року. І так: в Сенаті — Високопреподобний Отець Шамбелян Ярослав Данильчук, а в Палаті Репрезентантів — Отець Протоєрей Степан Біляк. Того ж дня Сенатори і Конґресмени складуть свої заяви і промови в справі поневоленої, але нескореної України.

Подаємо список Громад, в яких відбудуться відзначування 22-го Січня (дотепер зголошені):

Вашинґтон, Д. К. — З ініціятиви Метрополітального Відділу УККА у Вашинґтоні створено Громадський Комітет для відзначення 50-річчя злуки українських земель. В склад Комітету увійшли місцеві організації. Святочна Академія відбудеться в дні 26 січня 1969 року. Початок о год. 5-ій вечора в Archbishop Carroll Auditorium, 4300 Harewood Rd., N.E., Washington, D.C.

Промову виголосить д-р Володимир Ґалан, а мистецьку частину виповнять артисти „Театру у П'ятницю" з Філядельфії. Академію відкриє Голова Відділу інж. Володимир Задорецький. Молитву проведе Отець Протоєрей Юрій Гулей. Слово в англійській мові виголосить інж. Василь Лев.

Гартфорд, Конн. — Святочна Академія відбудеться в неділю, 2-го лютого ц. р. в Залі Українського Народного Дому. Початок — година 4-та з полудня. В програмі: промова в українській мові — інж. Іриней Гарасимяк; в англійській мові — адв. Іван Лемеґа. В мистецькій частині виступлять Галина Андреадіс — сольоспів, жіночий квартет та деклямація шкільної молоді. Проклямація Українського Дня на Стейт Коннектикат була підписана губернатором Демси в четвер 16-го січня в Гартфорді, Конн. В церемонії взяли участь представники всіх Відділів зі Стейту Коннектикат. В самому місті Гартфорді Проклямацію Українського Дня підпише мейор м. Гартфорду пані Антоніна Юселло в дні 22-го січня цього року і того ж дня на ратуші міста повіватиме синьо - жовтий прапор.

Ню Гейвен, Конн. — Посадник міста Ню Гейвену видасть проклямацію в пошану річниці проголошення Незалежности України і проголосить день 22-го січня Українським Днем в Ню Гейвені. Проклямація буде підписана в п'ятницю 17 січня 1969 р., о год. 10.30 ранку в присутності членів Управи Відділу **УККА**. В середу, 22 січня і в неділю 26 січня ц. р. повіватиме на будинку Управи Міста Український Прапор. В суботу 25 січня ц. р. о год. 6-ій вечора відбудеться в залі Ук-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українці в Норт Дакоті плянують гідно відзначити Січневі Роковини

Бісмарк, Н. Д. — Заходами і стараннями голови Відділу УККА д-ра Антона Жуковського, губернатор стейту Північної Дакоти Виллілям Л. Гай видав вже 13-го січня 1969 р. спеціяльну проклямацію, назначуючи день 22-го січня 1969 року „Українським Днем Незалежности у Норт Дакоті", закликаючи всіх громадян відзначити річниці Незалежности і Соборности України і тим виказати свої симпатії до української нації та піддержати її право на волю і незалежність.

Рівнож старанням голови Відділу УККА копії проклямації Українського Дня буде розіслано 20-го січня всій американській пресі до поміщення канцелярією губернатора. Вона рівнож буде відчитана на всіх радіо і телевізіях Норт Дакоти. Дня 26-го січня будуть надані на чотирьох найбільших радіостаціях спеціяльні програми, присвячені Роковинам Незалежности і Соборности України. Радіопрограму виготовив і виголосить у ній промову д-р Антін Жуковський, а мистецьке оформлення цієї програми було в руках пані Святослави Жуковської.

Того ж дня у всіх наших церквах будуть відправлені спеціяльні Богослужби за Україну і наш нарід, а потім у кожній місцевості святочні сходини.

Голова Відділу УККА спільно з п. Стефаном Глебічуком місто-головою цього ж Відділу, вислали всій американській пресі в стейті т. зв. „прес реліз" про ці Річниці, а також у кількох амер. часописах будуть оголошення про ці святкування.

Екзекутива УККА зустрінеться з представниками молоді і студентів

Ню Йорк. — У суботу 25 січня, о 12 г. в полудень, у готелі „Комодор" при 42 вул. і Лексінґтон евню, відбудеться зустріч членів Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки з представниками центральних молодечих і студетських організацій. Зустріч триватиме до 3:30 по полудні в залі, що буде вказана в інформаційному бюрі в готелі. На зустріч запрошується до 5 представників від кожної молодечої і студентської організації чи товариства. В обіжнику УККА зазначено, що буде лише одна доповідь, а потім — вільний обмін думками на теми: відношення молоді до праці УККА, до національного питання, до освітніх і релігійних проблем та ін. Зустріч дасть нагоду зустрітись і обговорити важливі справи для кращого пізнання молоді та для більшої її участи в громадсько - політичному і культурному українському житті. Повідомлення про заплановану важливу зустріч підписали адміністративний директор УККА мґр Іван Базарко та інж. Ігор Чума — координатор Молоді при УККА.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Supscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

За нашу святу власність

На справу, про яку мова в цьому коментарі, звернула нам увагу одна наша студентка, тепер докторантка з історії в одному з великих американських університетів. Згадуючи про популяризацію і популярність наших Січневих Роковин серед американців, вона висловила опінію, що для нас і для нашої справи не менше, якщо не більш важливим було б привернути нашій нації в американській опінії основоположників української держави, наших святих князів Володимира і Ольгу. В розмовах і дебатах з американськими студентами та професорами, що б їм не говорити про наші вікові змагання, про вершини і низини нашої тисячолітньої історії, американці завжди ставлять той самий запит: але як же це так, коли київські князі „Владімір" і „Ольга" є „російськими святими"?

Ми й самі маємо в цьому деякий досвід. Коли УНСоюз пошукував видавця для Англомовної Енциклопедії Українознавства і звернувся в тій справі до видавництва Колумбійського університету, то дістав багатомовну відповідь, що „книжка має тенденції, які заслуговують на увагу", але відмовився від публікації, мотивуючи це тим, що ці „тенденції" унеможливлюють університетові дати на книжку свою фірму. Опісля вже приватно ми довідались, що цією „тенденцією" є для нас ясна, як сонце, істина, що князі Володимир та Ольга були українськими князями і що Київська Русь була початком української, а не російської чи іншої держави.

Але чи можна мати за це претенсії до американців? Вистачить переглянути університетські списки джерел для студентів історії, в яких аж роїться від російських праць, включно з большевицькими, про цей перший і найславніший період української історії, як і написаних на підставі тих джерел вже й американських чи інших праць. Праці Грушевського, Дорошенка та ще декількох наших істориків є краплиною в цьому затіяному Москвою міжнародному морі, в якому втоплено нашу правду.

Висновок ясний: нам треба робити все можливе, щоб відібрати для української історії і української нації вкрадені нам історичні святощі. Очевидно, наукові праці і дисертації є насамперед на потребу. Цій справі, справі популяризації її в американському світі, зроблено б добру прислугу, якби ми до наших щорічних Шевченківських, Січневих та інших роковин додали й роковини заснування Української Держави, Київської Руси. Свято св. Володимира повинно бути в нас не менш урочистим і голосним, як інші роковини, що ми їх святкуємо. Цього вимагає історична правда, цього вимагають найкращі інтереси української нації.

Що таке „ленінізм"

„Учитися ленінізму це означає для комуніста і кожної совєтської людини глибше й глибше опановувати його ідеї і сприймати принципи Леніна, як головні принципи з 14 січня.

Що таке „принциповість Леніна"? Він виявляв найбільшу безпринциповість навіть у своїх писаннях, і тому дійсно повного зібрання його „творів" не існує. Не видано й повного збірника його листування, з якого видко, що цей російський міщанин спочатку цікавився „мушками да побрякушками". В час революції в Росії Леніна в запльомбованому вагоні перевіз з еміграції в Швайцарії німецький Генеральний Штаб, щоб він робив заколот і послаблював Російську імперію, яка була в стані війни з Німеччиною. „Принциповість" Леніна полягала в тому, що він був позбавлений справжніх принципів і послідовности, бо все будував на подіях дня. Коли Україна наїжилася багнетами проти будь-якого союзу з Росією, Ленін вигукував на зборах соціял-демократів, що Україна повинна бути незалежною, а українцям треба дати „аж три мови"; коли ж бади Муравйова залили кров'ю Українську Народну Республіку — Ленін давав вказівки про негайне об'єднання так зв. української комуністичної партії з російською в одну . . .

В чому дійсно полягала ідея Леніна? Спираючись на учення К. Маркса, з комунізмом, соціялізмом і подібними утопіями, Ленін залишився реалістом - прагматиком і, як такий, відповідно діяв. Головною ідеєю його життя й праці було збереження Російської імперії за всяку ціну. Тому він кинув гасло, мовляв, Україна можлива тільки в союзі з російським пролетаріятом, а без того — себто поза імперією — про Україну „не може бути й мови!" . .

У кінцевому висновку: бути „вірним ідеям Леніна" означає бути вірним Москві, імперії. Ленінізм — це змодернізований російський імперіялізм.

Тихон Тещук

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ОТОЧЕННІ

ЗСА є найбагатшою і наймогутнішою державою. Американські громадяни користуються найвищим у світі матеріяльним добробутом і демократичними свободами.

На зовнішньополітичному відтинку ЗСА ведуть політику „коекзистенції" з СССР з поділом світу на сфери впливів і невтручання у внутрішні справи кожної зі сторін. Під прикриттям цієї коекзистенційної політики російська колоніяльна імперія — СССР — поневолювач багатьох народів, завдяки підтримці ЗСА, існує до цього часу, хоч усі інші колоніяльні імперії вже розпались.

Стан американської молоді

При такому внутрішньому й зовнішньополітичному стані ЗСА американській молоді ідейно нема за що змагатися. Ідеологічної і політичної боротьби з російським червоним імперіялізмом і комунізмом вести їй не приходиться, бо СССР є союзником ЗСА і має у своєму розпорядженні для шантажу і залякування боягузів атомову зброю.

Тому американська молодь лише користується всіми матеріяльними благами своєї країни: здобуває освіту, має добру працю, влаштовує вигідно себе та свою родину і живе своїм особистим життям.

Бунт американської молоді

Американська молодь з цією буденщиною не хоче миритися і шукає нових ідей, здійснюючи їх по-різному. Найбільш ідейні одиниці йдуть до Корпусу Миру або добровольцями на фронт у В'єтнамі в обороні інтересів ЗСА, працюють при Церкві чи в добровільних харитативних організаціях і т. п. А деяка частина молоді бунтується, спалює свої військові картки, бере участь в расових заворушеннях, стає гіппісами, наркоманами...

Українська молодь в ЗСА — складова частина американської молоді. В залежності від того, чи вона піде за американськими матеріялістичними ідеями, чи стане оборонцем української правди, залежатиме її майбутність.

Українські визвольні ідеї

Після нерівної визвольної боротьби проти двох окупантів України — гітлерівської Німеччини та червоної Москви — багато українців вийшло з „тюрми народів", СССР на еміграцію, щоб інформувати вільний світ про злочини і небезпеку червоного російського імперіялізму та допомогти українському народові в боротьбі за свою державність. Це — найвищі українські ідеали, які відрізняють нас і нашу молодь від американської буденщини. Але коекзистенційна і русофільська політика американських урядових чинників, наше незнання американських законів, мови, а головне — наша слабка організованість не сприяли обороні української правди в ЗСА.

Надії на українську молодь

Куди кращі можливості допомогти українським визвольним змаганням має українська молодь, яка кінчає високі американські школи, знає англійську мову та працює в державних установах.

За 20 років перебування нової української еміграції в ЗСА багато української молоді вже закінчило високі школи. Але активних працівників для оборони української правди є мало. Більшість з них під впливом матеріялістичного оточення стають „сірими" американськими громадянами без належного значення в американському і українському громадсько - політичному житті.

Справа активізації цієї високошкільної української молоді за ініціятивою Відділу УККА в Філядельфії обговорювалась при зустрічах українських професорів американських університетів, молодих українських професіоналістів та провідників української студентської молоді.

Висновки

З цього обміну думок можна було б зробити такі висновки:

— Підготову високошкільної молоді треба починати від українських дитячих садочків і шкіл українознавства. Бо коли українські студенти не володіють українською мовою, то вони не активізуються в своїх студентських організаціях або й зовсім відчужуються.

— Для тих студентів і українських професіоналістів, що слабо або й зовсім не володіють українською мовою, треба підготовити матеріяли англійською мовою з українською тематикою.

— Щоб захопити молодь до праці, треба укласти конкретний плян, що українська молодь має робити, бо діяльність ця дуже різноманітна: участь в українському громадсько - політичному житті, праця в школах українознавства і українських молодих організаціях, пожертви на церковні і національні цілі, спростовування фальшувань і помилок про Україну в американській пресі та шкільних підручниках, контакти з місцевими конгресменами та сенаторами і т. п.

— Відділам УККА треба присвячувати більше уваги українській високошкільній молоді і молодим українським професіоналістам. Для цього встановити при Відділах УККА референтуру для високошкільної молоді, взяти на облік всіх молодих професіоналістів, нав'язати з ними безпосередні контакти та ініціювати їх зустрічі та наради.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Степан Женецький

ЧИ НАПРАВДУ СЛОВАКИ БРАТНІЙ НАМ НАРОД?

(2)

Подібно справа з українським шкільництвом на Пряшівщині.

В 1945 році, після визволення Чехословаччини від німців, на Пряшівщині було 11 дитячих садків, 272 народні школи, 25 горожанських шкіл і 8 середніх шкіл з українською викладовою мовою, що існували з дозволу Праги. Але коли після смерти Сталіна словаки домоглися більших прав, тоді цей „братній нам народ" повів справу так, що різними штучками з того досить великого числа українських шкіл залишилися тільки 2 чи 3 народні школи, одна середня в Пряшеві — а всі пословачено. Правда, залишилася ще катедра українознавства при Кошицькому університеті в Пряшеві, де українські студенти мають змогу вивчати україністику. Але якщо словацькі школи пословачать українських дітей, то не буде кому й студіювати україністики.

Те саме діється і з Українською Греко - Католицькою Церквою.

Коли після усунення Новотного і приходу на його місце А. Дубчека в Чехословаччині настала лібералізація і Українська Греко - Католицька Церква відновила свою діяльність, словаки всіма силами стараються загарбати її під свою „опіку" і пословачити. Ясна справа, що Українська Греко - Католицька Церква на Закарпатті — це українська Церква, а всі визнавці греко - католицького обряду — українці. Немає ніяких „словаків греко - католиків", ні „мадярів греко - католиків", ні „румунів греко - католиків", бо ніколи не було ні православних словаків, ні православних мадярів, ні православних румунів, які переходили з православ'я на унію. На Закарпатті була тільки Українська Православна Церква, яка перейшла на унію, отже є тільки греко - католики українці. А всі визнавці греко - католицького обряду інших національностей — це пословачені, змадяризовані та зрумунізовані українці.

З приверненням прав Українській Греко - Католицькій Церкві на Пряшівщині „братній нам народ" словаки стали прибирати її до своїх рук. І так, єдиного живучого українського греко-католицького єпископа Гопка не хочуть допустити до керівництва тією Церквою, не пускають його до Пряшева, проголошують умовохворим. На його місце словаки стараються поставити свого єпископа. Крім цього усувають з відправ українську церковну мову, а на її місце вводять словацьку. Все це роблять словаки тому, що Церква має великий вплив на вірних, отже щоб і там ширити словакізацію українського населення.

Та найбільше показали словаки свою „братню любов" до українців саме після того, як до влади прийшов А. Дубчек, і вони стали повними господарями Словаччини. З того часу, за вістками українського тижневика „Нове Життя", на Пряшівщині почався справжній розгул словацьких шовіністів.

Коли українці стали домагатися відновлення Української Народної Ради Пряшівщини, яка мала б заступати права пряшівських українців, то словаки взялися терористувати українців: вибивали вікна в українських установах, зривали україномовні вивіски на українських підприємствах і двомовні написи на державних установах. У філії Кошицького університету в Пряшеві словацькі студенти влаштували віче, на якому вигукували, що всіх тих, хто називає себе українцем, автобусами вивезуть на Україну (під час другої світової війни, коли Словаччина була незалежною, словаки погрожували вивезти всіх українців драбинястими возами — отже поступ!). Розагітовані словацькі шовіністи-студенти маршували вулицями міста, вигукували протиукраїнські кличі та співали пісню „Мор го" — значить, бий українців. На домагання пряшівських українців, щоб їм дали автономію, словаки відповідали: „Якщо ви відділитеся, то скільки нас залишиться?" Так, ніби українці винні в тому, що словаки маленький народ, і собою мають побільшувати їх число...

А яку шалену кампанію ведуть словаки на Пряшівщині проти українських учителів, які навчають в тих школах, що раніше були українські! Словаки домагаються, щоб усіх їх звільнили з праці, хоч вони навчають тепер українських дітей словацькою мовою. Голосна справа такого домагання в місті Гуменному.

Оборонець „братнього" нам словацького народу, п. О. К. спихає (розуміється, спираючись на інформації свого словацького товариша праці) всю вину за це на чехів, на Прагу. Та насправді досі було так, що пряшівські українці шукали охорони проти словацьких зловживань якраз у Празі.

З української преси на Пряшівщині вичувається тривога, що тепер, коли Словаччина стала федеративною державою, у якій словаки будуть повними господарями, їм, пряшівським українцям, не буде куди більше звертатися за охороною. Прага не матиме права того більше робити, а Київ не хоче чи не може заступитися за них.

Направду, дуже дивний підхід п. О. К. в цій статті: словаки з усією силою словакізують наших людей на Пряшівщині, а він називає їх „братнім нам народом", та ще й лає тих українців, які стають в обороні своїх братів. Це нагадує нам іншого автора, який, у відповідь на моє твердження, що українські історичні землі в Галичині сягають по ріку Вислу (а стара українська княжа волость Західня Галичина — аж по ріку Пилицю), писав: якщо ми відберемо від поляків ці наші землі, то Польща буде дуже маленька... Він не обстоював українських прав на пограбовані від нас українські землі, а жалував Польщі, що вона буде маленька...

Отже, в той час, коли наші захланні сусіди безсоромно висувають претенсії до українських земель — поляки до західніх українських волостей, словаки до української Пряшівщини, румуни до української Буковини і Басарабії — то ми наші претенсії, до наших, а не чужих земель навіть боїмося порушити. Бувши членом резолюційної комісії на останньому конгресі УККА, автор цих рядків подав проєкт резолюції, у якій говорилося

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р Михайло Данилюк

ОПЕРАЦІЇ ПРИ МОЗКОВИХ УДАРАХ

Ми вже писали про мозкові удари, згадуючи, що їх причиною є високе тиснення крови або захворіння артерій мозку, зокрема т. зв. атеросклероз. Ці причини або навіть одна з них можуть привести до удару, зробити людину інвалідом, а то й позбавити її життя.

Глибоке вивчення організму людини, висока техніка ляборатюрій і вдосконалення хірургічних методів зберігають чимало людей від мозкових ударів та від їх наслідків.

Пригадаймо, що удари мозку, т. зв. апоплексії — це раптове зупинення доплиnу крови до якоїсь ділянки мозку. Внаслідок браку крови поражена ділянка мозку відмирає. Коли ця ділянка контролює рухи, тоді вони в цій частині тіла повністю зупиняються. І так, рухи правої сторони тіла контролюються лівою півкулею мозку, а рухи лівої — правою півкулею мозку, бо нервові шляхи мозку схрещуються в долішній його частині. Центр мови міститься по лівій частині мозку. Отже, при ударі мозку з лівої сторони постає параліч правої руки і ноги, а також паралізується мова. При ударі з правої сторони постає параліч лівої сторони, але мова залишається нормальною.

Удар мозку буває двоякий: судина з котроїсь його сторони або тріскає і приходить до виливу крови, або замикається згустком крови, т. зв. тромбоза. В одному й другому випадку судина перестає постачати кров ділянці мозку, яка повільно відмирає. Загально вважається, що тріснення судини з виливом крови дає більші ускладнення, і їх важко, а то й неможливо лікувати. Тромбози переходять дещо легше, в більшості випадків людина не гине, хоч результати залишаються однакові. Судина тріскає майже завжди раптово, тромбоза дуже часто дає про себе знати наперед. На жаль, на доволі наявні симптоми люди часто не звертають уваги, думаючи, що „це пройде".

Якраз такі процеси повільної тромбози сучасна медицина може успішно лікувати. Ділянка ця належить неврохірургам та кардіологам - хірургам, докладніше кажучи — хірургам серця і судин.

Справа починається з того, що пацієнт починає відчувати завороти і болі голови, які виникають при напруженні або схвилюванні. Згодом він має деякі труднощі у втримуванні рівноваги, йому важко триматися рівно. Симптоми ці виникають помалу, без попередження, і швидко зникають. Однак, за деякий час вони посилюються, стають частішими. Згодом людина запримічує, що в неї одна рука стає кволою, втрачає силу в долоні, людині важко говорити, деякі слова „не проходять крізь горло" або ж „язик не повертається", щоб вимовити складніше слово. І ці симптоми також проходять ніби без наслідків, і людина заспокоюється. Але воно зовсім не так.

Процес повільної тромбози найчастіше розвивається на одній з головних артерій шиї, які з двох боків постачають кров у мозок. Внаслідок захворіння такої артерії, на її стінці накопичується атеросклеротичний матеріял, і промір судини дедалі звужується. Судина щораз менше постачає крови в цю половину мозку, і якраз тоді виявляються описані вище симптоми. Це — час, коли треба негайно і енергійно лікуватись. Черговий етап процесу — це вже тромбоза цілої судини, яку оперувати часто буває вже запізно.

Коли лікар розпізнає причину процесу, він, безсумнівно, зажадає консультації неврохірурга. Той переводить скомпліковану процедуру впорскнення в артерію речовини, яка дає на рентґені тінь, фотографує судини та мозок і з тих фотографій встановлює діягнозу звуження шийної артерії.

З черги пацієнта перебирає хірург судин. Складною, хоч для пацієнта не важкою операцією, він розтинає шию, відкриває хвору артерію і очищує її стінки від атеросклеротичних матеріялів. Якщо в артерії вже є згусток крови — він його виймає. Іноді буває, що артерію неможливо очистити, бо вона надто хвора. Тоді хірург вирізує кусень її, а натомість вставляє пластикову протезу. Звичайно за 3-4 дні після такої операції людина вже ходить і почуває себе добре. В результаті — вона збережена від ударів мозку, паралічу, а то й втрати життя.

Сама людина також може чимало зробити, щоб запобігти небезпеці. Це зокрема стосується до людей, які мають надмір ваги, високе тиснення крови, високий вміст холестеролу в крові та нахил до захворювань судин. Контроля ваги, лікування і перевірка тиснення крови, відповідна дієта — це профілактичні засоби. Коли ж появляються описані вгорі перші симптоми, треба звернутись до лікаря.

Статистичні дані виказують, що троє людей із чотирьох, які мають захворювання шийної артерії, можуть успішно перейти операцію і зберегти себе від удару мозку.

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(36)

Зійшли з проходу, за нами інші з нашого відділу. Чекаємо на обід. Кожен у своїх чотирьох стінах мислить про своє. Десь уже одинадцята перед обідом. На подвір'ях тихо, на коридорі тільки Зелінський. Ходить, часом заговорить через візитирку до якогось в'язня, нудно йому. Посмітюха в неділю немає, отже тяжкої роботи не робиться на коридорі. Принесуть обід з кухні, потім вечерю, кіблювання, виставлення одягів і — кінець ще одного дня.

Десь із камери, де сидить двоє людей, чути голосну розмову. Зелінський підходить до дверей, відчиняє їх, мабуть, входить у камеру і „рятуй! рятуй!" кричить страшним горляним голосом, десь аж з-під серця. Виразне, наше „рятуй". Сповнене смертельної тривоги й жаху. Здається, нічого іншого в ізоляторі не чути, тільки цей крик. Він вдерся в камери, а з них на подвір'я і — виповнив їх. Я завмер. Так, це наше! А крик перейшов у голосне харчання. Видно, Канюка усією силою своїх м'язів і волі переводить діло. Але чому цей страшний, майже смертельний поклик рятунку? Він же, Канюка, а тепер Стемпєнь мали вхопити за горло і придушити. Як це сталося?

Голос затих, чути тільки шамотання, чути, як кинено тяжкий, в'ялий людський тягар на землю. Скачу на стілець, щоб побачити, що діється на подвір'ю. Подвір'ям пробігає „пшодовнік" Гук. Минув наш корпус і побіг до головного будинку. І більше нікого. Підходжу до дверей, беру капелюх, обтираю його приготовляю цукор. Прилипаю до дверей. На коридорі біганина. Там десь забряжчали ключі, і чути, як розскочилися двері. Хтось біжить навшпиньках до моєї камери. Вже тут. Ось брязне ключ у моїх дверях. Ні. Підноситься візитирка і бачу око, яке видається надприродньо великим. Голос Башука: „Тікаємо?"

Так відступу немає. Башук побіг далі. Він був без ключів. А за секунди знов біжить до моїх дверей. Як він з-поміж двадцятькількох ключів вибрав правильний, як без шуму вложив його у замок — не знаю. Але замок заскреготів, двері розчинились і я на коридорі. Глянув вперед і остовпів: за скляними дверима, що вели з нашого корпусу на мале подвір'я, стояв обернувшись до нас спиною стражник Цесляк. Отой брутальний здоровило, що добровільно голосився до помочі катові Бравнові, коли той вішав когось у маленькому подвір'ї за шпиталем.

Але ради немає. Вперед до чергових дверей, а коли хтось стане на перешкоді бій до останнього віддиху. Відступу немає.

Пробігли з Башуком коридор, підскочили під крату, що вела на мале подвір'я, де чергова тяжка перешкода: бернадин. Під кратою вже стояли Канюка і Стемпєнь.

Башук нерішуче витягнув в'язку ключів, не знаючи, котрий з них підходить до замка. Уламки секунди значать життя або смерть. Стемпєнь глипнув на ключі і мовчки забрав їх з Башукової руки. Тут він показав своє злодійське мистецтво: схилився над замком, приглядався йому хвилину, а тоді, розстрясши ключі на долоні, підібрав відповідний ключ і встромив його в тяжкий замок. І диво: ключ зі скреготом обернувся і пхнута Канюкою крата відчинилася на цілу широчінь. — В цей момент я пригадав собі: собака! Де він? Може в самому будинку?

Хильцем попід муром наперед Стемпєнь, за ним Канюка, потім Башук, а я останній. З декотрих вікон виглядають в'язні бліді і настрашені. І тільки на обличчі Остапа Мацілинського широка усмішка. Він стиснув крату рукою, і, коли я минав його, кинув хрипким голосом: „Боже помагай!"

Перед нами чергові двері, дубові, ковані залізом, як у давніх фортецях. Ми притулились до стіни, щоб ніхто зі стражників не побачив нас — маємо ж проскочити через будинок, у якому вони живуть, — а Стемпєнь знову повторяє свою штуку. Приглядається до дірки від ключа, шукає на долоні підхожого, вкладає в замок і — круть! І ще одна брама розскочилась.

Ми в будинку стражників. Загавкали нагорі в їхніх кватирах собаки, а ми на пальцях до дальшої брами, що всередині будинку. Стає легше. Тут уже є маленька правдоподібність шанси, коли б нас відкрили. Можна пробитися на поверх до кватир і, через якісь двері вдертися до мешкання, а з нього скоком з вікна на вулицю.

В коридорі темно, будинок старий, кількасотлітній, коридор низький і вузький. Як тут Стемпєнь знайде ключ? — занепокоїло мене. А він уже стояв перед брамою і вглядався в отвір для ключа. Потім ще пильніше приглядався ключам. Може це тривало три, може п'ять, може десять-п'ятнадцять секунд, але нам здавалося, що це ніколи не скінчиться. Нарешті підібрав ключ, і сталося майже неможливе: за першим поворотом брама розскочилась, ще одна і світ!

Тихо, як тіні, підходимо до останньої брами. За нею чути кроки пішоходів, гуркіт возів, галас і дзенькіт трамваїв.

(Далі буде)

Іван Бервецький очолив нову Управу УНДому в Джерзі Сити

Джерзі Сити. — Українська Громада в цьому відділеному від Ню Йорку Гудсоном місті славиться не тільки тим, що вона є осідком Головної Канцелярії 75-літнього Українського Народного Союзу та на один рік старшої і в цьому місті започаткованої „Свободи", але й своєю модерною українською католицькою цілоденною школою та таким же модерним і одною з найкраще проспоруючих того роду установ в країні, Українським Народним Домом. В неділю, 19-го січня, відбулися річні загальні збори цього Дому, в яких взяло участь 150 членів та в результаті яких обрано нову управу з Іваном Бервецьким на чолі. Збори відкрив дотеперішній голова Антін Шаран і він після вибору президії зборів, започаткував з в і т у в а н н я членів Управи. З касового звіту виходило, що УНДім, мимо того, що майже 10,000 долярів інвестував у ремонт та поліпшення і поважну суму пожертвував на народні цілі, включно з $1,000 на українські студії в Гарварді, $800 на стипендії та ін., має тепер в касі понад 37,000 долярів готівки. Приміщеннями Народного Дому користуються практично всі місцеві організації, зокрема організації Пласт і СУМА. Також сам Народний Дім має різні програми для молоді, як навчання народних танків, гри на бандурі і подібне. Впродовж року трапилася була крадіжка чеків УНДому на суму понад 9,000 долярів, але ці гроші були повернені федеральним забезпеченням, а відповідні власті продовжують слідство. За контрольну Комісію звітував її голова Володимир Білик, ствердивши точність всіх рахунків та добру господарку і запропонувавши абсолюторію уступаючій Управі, яку збори схвалили. До нової Управи були обрані: голова — Іван Бервецький, заступник голови П. Ляхоцький, фінансовий секретар — В. Ярмола, рекордовий секретар — Микола Петришин, контролери: М. Баран, С. Бараник, В. Білик, В. Семчишин і Ольга Тизьо. Директори: Г. Бура, С. Чуйко, Д. Дидик, Й. Фріц, В. Ґела, В. Каричак, М. Мілянович, М. Попович, С. Стейн, П. Васько, Н. Воднарук та М. Жук. До Управи, згідно зі статутом, входить також дотеперішній голова А. Шаран. На правного дорадника обрано приявного на зборах суддю Марсела Ваґнера. Зборами проводив ред. А. Драган, секретарював М. Петришин.

ЧИ НАПРАВДУ СЛОВАКИ БРАТНІЙ НАМ НАРОД?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

про те, що всі ті українські землі, які в часи нашого історичного лихоліття заграбали від нас наші сусіди, український народ, як виборе собі волю, відбере, причому були вичислені назви тих земель — але більшість членів резолюційної комісії вирішила не вичисляти назв тих земель, щоб... не дразнити наших сусідів...

В кінці своєї статті п. О. К. вказує на Москву і повчає, щоб ми спрямували всі наші зусилля на боротьбу з нею, бо це — головна загроза для українського народу. Це правда, і ніхто того не заперечує. Ми мусимо боротися проти Москви, але рівночасно не смімо віддавати на поталу наших людей у сателітних державах. Ми мусимо виступати в обороні українців проти винародовлення також на Пряшівщині, в Польщі, Румунії, Мадярщині і всюди там, де нашим братам загрожує небезпека.

Обороняти їхні права — це наша повинність, наш обов'язок.

Пам'яті Юстини Галущинської

31-го грудня 1968 року після довшої недуги упокоїлась Юстина Галущинська, вдова по відомому діячеві „Рідної Школи" в Галичині.

Період її активного громадського життя пройшов в Галичині. По другій світовій війні вона опинилася з родиною на чужині

На західніх українських землях ще можна було провадити хоч із трудом і перешкодами, національну працю. Тепер ми втратили і цю можливість, опинившись в розсіянні по різних країнах.

В однім із переходових осередків, ждучи дальшої долі, опинилась і Галущинська в місті Ашаффенбурзі в Баварії. Там ми зустрілися випадково. Була це зустріч у шпиталі, куди ми прийшли відвідати нашу недужу, чудову непорівняну поетку Оксану Лятуринську.

Ми поглянули одна на одну, ще не здогадуючись, що прийде між нами до тісних зв'язків на довгі роки. Та й звідки було про таке думати! До виїзду ми жили, діяли й думали зовсім різними категоріями. Українська свідома інтелігенція в Галичині глибоко релігійна, пройнята національною свідомістю з нахилом до організованости в своїх рямцях, різнилась навіть часом гостро від української еміграції зі сходу після совєтської навали, не маючи рідного оточення, билась об чужі береги і жила надією на провал комунізму та поворот на батьківщину, жила часто не реальними надіями, а проте з певністю відновлення своїх надій працювала уперто і з переконанням. В Чехії будувались школи, писались і виходили друком цінні книжки, організувались музеї. Все закроювалось на широкі маштаби. І було так добре знати, що ось є ще шматок рідної землі, з якою трималися зв'язки. Не було „ви" і „ми" а тільки один український народ. Тому, коли дві групи зустрілись, брат пізнав брата.

І так прибило до одних берегів Галущинську і мене. Пізнались без огляду на психологічні різниці і непомильно відчули глибоке спорідfestнення. Цей зв'язок, оснований на правдивості і вірі у взаємну щирість, потривав до кінця. Під тим знаком єдности ми прожили свої дні.

Пригадую Галущинську з Німеччини. Була вона тоді ще свіжою, рум'яною чорнявкою. А потім настала зміна. З бадьорої квітки-чорнобривця стала крихка, тендітна рослинка. Така стала зовнішністю, а дух залишився твердим, непохитним до кінця, поки не зломилось здоров'я.

Громадська діяльність Ю. Галущинської до еміграції відома її краянам, а я пізнала її в іншому періоді і від тоді знала її духово виграненою істоту.

За побуту на чужині присвятила себе вихованню внуків Оксани і Богдана Макаревичів. Виконувала вона це завдання з безмежною любов'ю, терпеливістю і розумінням. В основу виховання своїх внуків від раннього дитинства вложила тверде ядро патріотизму, яке було чисто української якости, без нахилу до будь-яких компромісів. Вірність раз вибраній ідеї була в неї від початку до кінця основним стрижнем її духової істоти.

Патріотизм її був без закраски показовости, не словом, а чином. Не було якогобудь позитивного почину в українській громаді, на якій би покійна щиро не відгукнулась, не було випадку, де вона не склала б свою пожертву, при потребі не помогла словом і ділом.

Глибоко шануючи і розуміючи значення друкованого слова, находила на своїй полиці місце для книжки, журналу, газети. Читала систематично, роздумувала, говорила про прочитане з властивою їй розважністю. Маломовна і стримана, не квапилась із присудом і мудро важила кожне слово.

Любила, розуміла і високо цінила малярство в його українськім аспекті. З любов'ю спинялась над улюбленими їй творами, милуючись темами і кольорами.

Завжди згадувала свою хату в горах і немало спричинилась до відтворення подібного затишку у горах Кетскіл, де проживала літом. Подовгу дивилась на один верх, який нагадував їй рідні Карпати. Показувала на нього у надвечірнім серпанку і казала тихо — це Хом'як.

Її українство було відглибне, без будь-яких сумнівів чи колибань. Ніколи не заглядала і не шукала розради на вигнанні на чужих обніжках. Ті, що її знали власне такою, із вдячністю згадують цю крихку тілом, але міцну духом поставу. Мала свої сумніви, конфлікти у душевному світі. Головним з них був конфлікт романтичної вдачі в ґрунті із суворим жорстоким реалізмом буденщини. Знаходила заспокоєння і зрівноваження в контемпляції й молитві.

Спокій праху Покійної і мир її шляхетній душі.

Олександра Животко

ВІДНОВЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТИ СОЮЗУ АРГЕНТИНСЬКО - УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Буенос Айрес. — Союз Арґентинсько - Українських Студентів, САУС, відбув 15-ті з черги щорічні збори, на яких присутня молодь і старші заслухали звітів голови САУС Євгена Цапа та уділили уступаючій управі абсолюторію. Із звітів було видко, що діяльність Союзу ще не була достатньо поширена. Головою правління САУС вибрано Пилипа Каравацького.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 24.

Д-р В. Галан, Філядельфія	$ 8.00	Н. Бучинська, Берґенфілд	2.00
Р. Лукашевський, Чикаґо	8.00	П. Ващук, Дітройт	2.00
А. Чорній, Балтимор	6.00	О. Зубрицький, Джерзі Сити	2.00
Т. Шляпак, Бруклин	6.00	Р. Жук, Аутремонт	2.00
М. Білик, Кенвас Сити	5.00	Н. Корчок, Дірри	2.00
С. Матійчин, Дітройт	5.00	Г. Косовський, Вілмінґтон	2.00
М. Д. Німців, Сілвер Спрінґ	5.00	І. Кривоніс, Онейда	2.00
Є. Омельченко, Грімсби	5.00	І. Майка, Балтімор	2.00
Я. Стасюк, Вудсайд	5.00	Я. Цвігун, Торонто	2.00
М. Турянський, Чикаґо	5.00	І. Цибрівський, Луісвілл	2.00
М. Малишевський, Бруклин	4.00	Е. Явтушенко, Гартфорд	2.00
В. Мельничук, Кліфтон	3.50	Е. Варицька, Судбури	1.00
А. Винарчик, Дітройт	3.00	М. Бассараб, Альбертсон	1.00
М. Козак, Ню Йорк	3.00	О. І. Білик, Арверне	1.00
П. Радинський, Іст Лайм	3.00	П. Воднар, Філядельфія	1.00
О. Клисяк, Аллентавн	2.80	Н. Кріса, Ірвінґтон	1.00
М. Брикович, Монтреаль	2.20	Т. Крупа, Трентон	1.00
В. Данець, Іст Орандж	2.20	Т. Мокрий, Чикаґо	1.00
З. Бервіцька, Бруклин	2.00	Є. Тараненко, Вашинґтон	1.00
		Е. Ясеновський, Джерзі Сити	1.00

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ОТОЧЕННІ

(Закінчення зі стор. 2-ій)

— Українська молодь може проявити свою ініціятиву і здібності тільки у своєму середовищі, бо американські чинники з провідниками національних груп більше рахуються, як із звичайними американськими громадянами.

Голова УККА Л. Добрянський став популярним серед американців не як професор американського університету, бо таких професорів є в ЗСА багато, а як провідник української національної групи.

— Щоб старше українське громадянство — „батьки народу" — не прищеплювали українській молоді партійництва, а дали приклад своєї громадської дисципліни і організованости.

— Зберегти українську молодь можна лише при тісній співпраці української Церкви, батьків і української школи, себто, коли ми всі будемо міцно зорганізовані у Відділах УККА.

На тлі наведених вище фактів можна усвідомити, яку негативну ролю відіграють ті українські батьки, які не вчать своїх дітей по-українськи або переривають навчання їх в школах українознавства, марно сподіваючись, що їхні діти зроблять „велику кар'єру" в американському житті.

На цих спільних нарадах висловлювано песимістичні погляди на майбутнє української молоді в ЗСА. І дійсно, на фронті нашої молоді ми стоїмо перед великою небезпекою.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВІДЗНАЧАЮТЬ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

райської Католицької Церкви в Ню Гейвені, при вулиці Джордж 563 Святочна Академія, в програму якої входитиме: відкриття і вступне слово — д-р Михайло Снігурович, Голова Відділу УККА в Ню Гейвені; Святочну доповідь виголосить проф. д-р Миколи Чировський, Нюарк, Н. Дж.; концерт в якому візьмуть участь: Валентина Жила-Наливайко, кольоратурне сопрано, Ню Йорк, Анна Бродич і Український Національний Хор міста Ню Гейвен під дир. Мирослава Палидовича. В неділю 26 січня ц. р. будуть відправлені Торжественні Богослуження в наміренні Українського Народу: година 10-та ранку — в Українській Православній Церкві, година 11-та ранку — в Українській Католицькій Церкві. Цього ж дня о год. 12.30 по полудні перед будинком Управи міста буде зложений вінок — під обеліском, на якому горить вічний вогонь — в пошану героям - борцям за волю. В цьому акті, який буде започаткований і закінчений молитвою, що її проведуть українські священики, візьмуть зорганізовану участь Українські Комбатанти та Відділи Пласту і СУМА.

Дітройт, Миш. — Заходом Ділового Комітету, створеного з обох Відділів УККА в Дітройті, відбудуться Ювілейні Святкування для відзначення Української Державности і 50-Річчя Соборности 9 лютого 1969 р., о годині 3:30 по полудні, в авдит. Fitzgerald High School, 2300 Ryan Road, Warren, Michigan.

В мистецькій частині виступить Український Хор „Дніпро" з Клівленду в супроводі оркестри, під мистецьким керівництвом Е. О. Садовського. Святкову доповідь виголосить д-р Володимир Душник з Ню Йорку, головний редактор англомовних видань УККА.

Ню Йорк, Н. Й. — Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню Йорку — Метрополітальний Відділ УККА відзначає в неділю, 26 січня 1969 року, о годині 6:00 вечора, в залі Фейшен Інституту — 225 Вест, 24 вулиця, в Ню Йорку, 50-ліття Соборности Українських Земель. В програмі: відкриття і Проклямація Української Дня. Промову виголосить проф. І. Вовчук. В мистецькій програмі приймають участь: А. Добрянський — бас-баритон, при фортепіяні І. Соневицький, Р. Шуган — декламація. Хор „Думка", під диригентурою О. Бернака, при фортепіяні Х. Зубрицька.

Піттсбург і Околиця, Па. — Громадський Комітет Українців Західної Пенсильванії під протекторатом Відділу УККА, у 50-ліття Проголошення Соборности Українських Земель влаштовує в неділю 26 січня 1969 року, о годині 3-ій по полудні Святочну Академію. Промову виголосить Президент УККА проф. Лев Добрянський. Після Академії відбудеться концерт, в якому приймуть участь: мистецькі ансамблі О. СУМ з Торонта: Чоловічий хор „Прометей", диригент Василь Кардаш, акомпаніяторка — Марта Кравців-Барабаш; Дівочий Хор „Діброва", акомпаніює — Галя Безхлібник, Танцювальна група „Верховинці", хореограф — Ярослав Клунь.

Філядельфія, Па. — Академія для відзначення Золотого Ювілею Проголошення Акту Соборности з 1919 року відбудеться 26 січня 1969 року о годині 6-ій вечора в Авдиторії Школи Венджамін Гайскул при вулицях Брод і Грін. З промовами виступлять: проф. Микола Степаненко і проф. Константин Савчук.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Святочна Академія відбудеться в дні 26 січня 1969 р. в залі Українського Народного Дому; промовлятиме д-р Ярослав Падох. В програмі Академії мистецька частина.

Сан Францісько, Кал. — Святочна Академія для відзначення Січневих Актів відбудеться в суботу дня 25-го січня 1969 року. На Академії промовлятиме член Екзекутиви УККА д-р Матвій Стахів.

Вілліментик, Конн. — Святочна Академія відбудеться 2-го лютого 1969 р. в залі Українського Народного Дому. Промову виголосить д-р Володимир Душник.

Клівленд, Огайо., Парма. — Січневі Роковини будуть відзначені тут в неділю 26 січня ц. р. о год. 4-ій по полудні в залі середньої школи Св. Йосафата в Пармі, при 5720 Стейтровд. Святкове слово виголосить д-р О. Підгайний, проф. Йонгстаунського Університету. В мистецькій частині виступлять співаки Ія і Любо Мацюки, бандурист Григорій Китастий та скрипаль проф. М. Шиян, акомпаніямент ведe пані М. Воляник.

Банкір Бантінг твердить, що Ніксон дуже обережно поборюватиме інфляцію

Ню Йорк. — Президент елект Ричард М. Ніксон заявляв під час виборчої кампанії й пізніше, що найважливішою внутрішньою проблемою цієї країни є поборювання інфляції, це значить знецінення доляра, бо поборення інфляції може захитати добробутом ЗСА. Президент Першого Пенсильванійського Банку у Філядельфії Джан Р. Бантінг твердить, що Ніксон дуже обережно поборюватиме інфляцію, бо буде боятися, щоб не спричинити економічної депресії. Бантінг сказав: „Ніксон є президентом республіканцем, який приходить до влади після вісьмох років демократичної влади, коли був добробут. Республіканську Партію називають демократи партією депресій й рецесії, і тому Ніксон не схоче того, щоб своєю економічною політикою потвердив вже в першому році це твердження демократів". Закордонні бизнесмени мають довір'я до ЗСА і тому в 1968-му році спричинилися до того, що в минулому році була надвишка в платничому балянсі з закордоном. Чужинці в 1968 році закупили були уділів у ЗСА на суму $1.8 більйона, а в 1967 році ці інвестиції виносили тільки $753 мільйони, в 1966 — $333 мільйони, а в 1965 — $413 мільйонів.

Сенат відкинув внесок на обмеження обструкції

Вашингтон. — 16-го січня Сенат двічі голосував в справі зміни реґуляміну в тому дусі, щоб легше можна було припинити філібустерку, за допомогою якої меншість не допускає до схвалення небажаного їй законопроєкту. Противники теперішнього реґуляміну здобули були 51 голос проти 47, голосуючи над внеском віце-президента Гомфрі, який зарядив був, щоб припинити обструкцію можна було звичайною більшістю голосів, а не більшістю двох третіх голосів, як вимагає теперішній реґулямін. Після того прихильники філібустерки південні демократи й консервативні республіканці більшістю 53-ох до 45-ох голосів відкинули внесок віце-президента Гомфрі. Таким чином, покищо обов'язує дотеперішній реґулямін, який дозволяє сенаторові промовляти так довго, як він цього бажає. До припинення обструкційних промов треба більшости двох третіх голосів присутніх сенаторів.

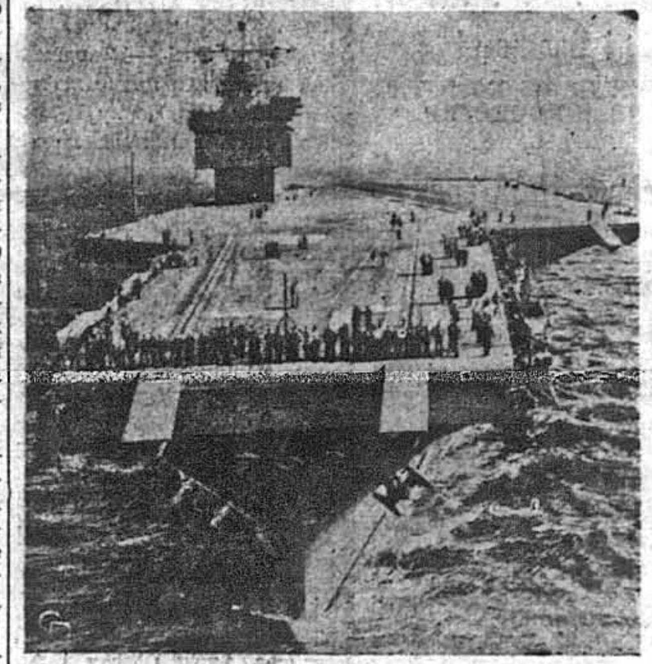
„Молодь шукає себе" — вечір у Парижі

Париж. — Студентська Громада у Франції, КОДУС і Делегатура Українського Вільного Університету влаштували під таким гаслом вечір у Парижі, яким проводив проф. О. Кульчицький, а маестро Мирослав Скала - Старицький підготовав молодь до виступів. „Українське Слово" з 29 грудня м. р. повідомляло, що „цей вечір був подуманий, як ланка студентських сходин, що мають загальну тему „Світоглядові шукання української молоді в діяспорі і на батьківщині", під гаслом: Українська молодь шукає свого місця у вільному і комуністичному світі. Студенти деклямували в переклядах і в українській мові твори В. Симоненка, В. Коротича, І. Драча, Є. Гуцала та ін. з УССР, читали також уривок із „Собору" О. Гончара. Закрив вечір інж. Маслов.

1894 - 1969

СТАНЬТЕ ЮВІЛЕЙНИМ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ! РОЗБУДОВУЙТЕ І СКРІПЛЮЙТЕ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В ЗСА І КАНАДІ. ПРИДБАЙТЕ ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ СЕБЕ І СВОЇХ РІДНИХ!

ПІСЛЯ КАТАСТРОФИ НА „ЕНТЕРПРАЙС"

Американський літаконосець „Ентерпрайс", що на ньому внаслідок пожежі й вибухів згинуло 25 моряків і 85 було поранених. Цей найбільший цього роду корабель у світі, що його збудування коштувало 444 мільйони долярів, буде переведений до якоїсь із корабелень на західньому побережжі ЗСА для направи спричинених пожежею пошкоджень.

Москва відзначає „50-ліття совєтської влади у Латвії"

У столиці Латвії — Латвійської ССР — зігнали десятки тисяч громадян на „свято 50-ліття проголошення Латвії Совєтською Соціялістичною Республікою", що не відповідає історичній правді, бо так зв. совєтська влада існує в колись вільній Латвійській Державі тільки з 1940 р., і то з довшою перервою під час другої світової війни. У січні 1919 р. в Ризі група присланих з Росії большевиків, між ними і місцевий запроданець, „особистий друг Леніна П. Стучка", пробувала проголосити Латвію совєтською, але були розігнані латвійськими робітниками і війсковиками, а Латвія зуміла відокремитись від Російської імперії. Московська преса і за „Молодь України" з 12 січня твердить, що у вільній Латвії „постійно наростали клясові бої". Газета писала: „Клясові бої у Латвії постійно наростали. До червня 1940 року дозріли всі необхідні умови для відновлення совєтської влади. Партія підняла робітників і селян на штурм ненависного режиму Ульманіса. Над Латвією знову замайорів червоний прапор свободи. Віднині і назавжди вона стала повноправним членом Сов. Союзу". В сучасній колоніяльній Латвії Москва також провадить русифікаційний натиск, але, за різними свідченнями, невеликий кількістю латвійський народ чинить ворогові завзятий опір, обороняючи рідну мову та культурні надбання.

У ЛІЛЬ ВІДКРИВСЬ УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ОСЕРЕДОК

Ліль, Франція. — У грудні м. р. в Ліль на півночі Франції Апостольський Екзарх для українців - католиків Владика Володимир Маланчук в співслуженні духовенства і при великій кількості вірних поблагословив будинки Українського Культурного Осередку ім. св. Володимира. Інавгураційну промову виголосив о. каноник Андрій Прево. Після святкового обіду старші громадяни, гості - французи і молодь із Пласту, СУМ-у та Об'єднання Української Молоді Франції оглядали будинки Осередку, ділилися враженнями, спогадами з таборування тощо. По полудні інж. Катерина Штуль виголосила доповідь „Пробудження людської й національної гідности в сучасній Україні", промовляв також Владика Володимир та ін. Будинки Українського Культурного Осередку мають служити всім українським установам і товариствам для їхньої праці.

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

ТАРЗАН, Ч. 6121. В печі з сажею!

На кінці темних кам'яних сходів Тарзан та Іто дійшли до тьм'яного світла на терасі доісторичної печери в якій спалювали і до її чорної печі з сажею.

— Тарзане! Я вдихаю цю чорну матерію! Я буду чорний всередині!
— Ми, Іто, нарушили століття спалюваної сажі! Закрий свої уста, віддихай тільки носом!